

כָּל דָּם הַפֶּר יִשְׁפָּךְ אֶל יְסוּד מִזְבַּח הַעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֱהֵל מוֹעֵד" (ויקרא ד' ז'), ללמד, שיקבל את כל דמו. ואם כן, על כרחך יש לך את הכתוב "מִדְּם הַפֶּר" באופן אחר, על ידי שתגרע אות מתובה זו, ותוסיף אותה על האחרת [=גורעין ומוסיפין ודורשין], כאילו נכתב "דָּם מִהַפֶּר"¹, ומכאן שיש לקבל את הדם בכלי שרת ישירות מהפר². וזהו ששינונו במסכת זבחים, שאם נשפך הדם על הרצפה קודם שנתקבל בכלי, הרי זה פסול. אולם אם מתחילה נתקבל בכלי שרת, אף על פי שאחרי כן נשפך, ניתן לאוספו לכלי, והוא כשר.

נתפזר הקטורת ממלוא חפניו

נתבאר, שדם שנתקבל בכלי שרת, אף אם נשפך אחר כך לרצפה, כשר הוא לאוספו. אבל אם מתחילה נשפך מצואר הבהמה לרצפה, קודם שנתקבל בכלי שרת, נפסל. והנה, כהן גדול צריך לחפון את הקטורת בשתי ידיו, ולתת אותה על הגחלים לפני ולפנים.

ונסתפק רב פפא, מה הדין אם נתפזרה הקטורת מחופניו.

האם נפסלה בכך הקטורת, כדם שנשפך לארץ מצואר הבהמה. [=ידו מצואר בהמה דמי ופסולה].

או שעדיין הקטורת כשרה, וניתן לאוספה, כדם שכבר נתקבל בכלי שרת, ונשפך אחר כך לרצפה. [=או דילמא ככלי שרת דמי ולא פסולה].

ועלה ספק זה בתיקו³.

¹ לא שייך למיפרך, סכינא חריפא דמפסקא לקראי, כדפריך בפק יש נוכלין, דהתם נסיב וי"ו דונחלתו, ולמ"ד דלשאר, ועושה תיבה בפני עצמה. [תוס'].

² בפרק שני זבחים גרס, אמר רב יהודה אמר שמואל, השוחט צריך שיגביה סכין למעלה, שנאמר "ולקח מדם הפר" ולא מדם הפר ודבר אחר. ותימה, מדמעטינן דם הסכין, כל שכן שעל הרצפה. ויש לומר דילמא דם הסכין גרע טפי, שנתקבל בפסול, כדאמרינן במנחה, לא בלל כשר, ואם בללה חוץ לחומת העזרה איכא למאן דאמר פסולה ... אי נמי, אי לאו טעמא דגורעין ומוסיפין ודורשין, הוא אמינא דמדם הפר ודבר אחר אתא למעוטי שעל הרצפה, אבל דסכין שפיר דמי. []. הא דלא מיבעיא לן הכא אין לי אלא קדשי קדשים, קדשים קלים מניין, כדקא מיבעיא בפרק שני זבחים, גבי הצורם אוזן הפר ואחר כך קיבל דמו פסול, שנאמר הפר שהיה כבר, דכיון דגלי בחד מינייהו, דהוא הדין קדשים קלים, הכי נמי באידך. [תוס'].

³ תימה לי, תיפשוט מדקא מיייתי ליה לפני ולפנים בכף, ולא מיייתי ליה בחפניו, ואמר לעיל, משום דלא אפשר, ואי ידיו ככלי שרת דמו, נעילל בחפניו, וננחה למחתה עילויה, וכי מטי התם, ירפה קצת ידיו זו מזו, ויניח לקטורת ליפול על הרצפה, והמחתה תשאר עדיין בידי, ולישקלה למחתה, ולותבה אארעא, וחדר יגביה הקטורת מן הקרקע, ויתננה על